

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W GDAŃSKU**

z dnia ..... r.

**zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody
„Gałęźna Góra”**

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2021 r., poz. 1098, 1718, z 2022 r. poz. 84) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Nr 19/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 30 lipca 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Gałęźna Góra” (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2012 r. poz. 3315; Dz. Urz. Woj. Pom. z 2016 r. poz. 2039) załącznik nr 5 otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1.	9110 Kwaśne buczyny	<ol style="list-style-type: none"> 1) Utrzymanie powierzchni 22,61 ha; 2) utrzymanie wskaźnika „charakterystyczna kombinacja florystyczna” na właściwym poziomie (FV); tj. typowa, właściwa dla siedliska przyrodniczego, z uwzględnieniem specyfiki regionalnej i zróżnicowania fitosocjologicznego (kombinacja typowa dla kwaśnej buczyny); 3) utrzymanie wskaźnika „ekspansywne gatunki rodzime w runie” na właściwym poziomie (FV), tj. brak gatunków ekspansywnych lub pojedyncze okazy gatunków nitrofilnych w runie; 4) utrzymanie wskaźnika „wiek drzewostanu” na właściwym poziomie (FV), tj. > 10% udział drzew starszych niż 100 lat; 5) utrzymanie wskaźnika „naturalne odnowienia drzewostanu” na właściwym poziomie (FV), tj. obecne, wypełniające dogodne do odnowienia miejsca.
2.	9130 Żyzne buczyny	<ol style="list-style-type: none"> 1) Utrzymanie powierzchni 7,3 ha; 2) utrzymanie wskaźnika „charakterystyczna kombinacja florystyczna” na właściwym poziomie (FV); tj. typowa, właściwa dla siedliska przyrodniczego z uwzględnieniem specyfiki regionalnej i lokalnej (kombinacja typowa dla żyznej buczyny); 3) utrzymanie wskaźnika „inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie” na właściwym poziomie (FV), tj. brak; 4) utrzymanie wskaźnika „wiek drzewostanu” na właściwym poziomie (FV), tj. > 10 % udziału drzew starszych niż 100 lat; 5) utrzymanie wskaźnika „naturalne odnowienia drzewostanu” na właściwym poziomie (FV), tj. obecne, wypełniające dogodne do odnowienia miejsca; 6) poprawa wskaźnika „gatunki obce w drzewostanie” ze stanu złego (U2) tj.>15% lub spontanicznie odnawiające się niezależnie od udziału do co najmniej niezadowolającego (U1) tj. udział powierzchniowy między 5 - 15% i nie odnawiające się.

3.	9160 Grąd subatlantycki	<ol style="list-style-type: none"> 1) Utrzymanie powierzchni 0,83 ha; 2) utrzymanie wskaźnika „charakterystyczna kombinacja florystyczna runa” na niezadawalającym poziomie (U1), tj. zniekształcona w stosunku do typowej dla siedliska w regionie (stwierdzono skład gatunkowy runa charakterystyczny dla siedliska, lecz w większości płatów zubożony); 3) utrzymanie wskaźnika „gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy” na właściwym poziomie (FV), tj. we wszystkich warstwach dominują gatunki typowe dla siedliska, przy czym zachowane są naturalne stosunki ilościowe; 4) utrzymanie wskaźnika „udział w drzewostanie gatunków liściastych (bez wczesnosukcesyjnych)” na niezadawalającym poziomie (U1), tj. 50-90%; 5) utrzymanie wskaźnika „udział graba” na niezadawalającym poziomie (U1), tj. < 10% w drzewostanie; 6) utrzymanie wskaźnika „udział gatunków wczesnosukcesyjnych w drzewostanie” we właściwym stanie (FV), tj. <10% ale obecne (stwierdzono znikomy udział gatunków wczesnosukcesyjnych); 7) poprawa wskaźnika „gatunki obce geograficznie w drzewostanie” z niezadawalającego poziomu (U1), tj. <10% i nie odnawiające się do stanu właściwego (FV), tj. < 1% i nie odnawiające się; 8) poprawa wskaźnika „martwe drewno leżące lub stojące > 3 m długości i > 50 cm grubości” do właściwego poziomu (FV), tj. > 5 szt./ha; 9) utrzymanie wskaźnika „naturalne odnowienie drzewostanu” na właściwym poziomie (FV), tj. obfite z udziałem graba; 10) utrzymanie wskaźnika „zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna” na właściwym poziomie (FV), tj. brak.
4.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	<ol style="list-style-type: none"> 1) Utrzymanie powierzchni 3,18 ha; 2) utrzymanie wskaźnika „gatunki charakterystyczne” na właściwym poziomie (FV), tj. kombinacja florystyczna typowa dla łągu; 3) utrzymanie wskaźnika „gatunki dominujące” na właściwym poziomie (FV), tj. we wszystkich warstwach dominują gatunki typowe dla siedliska, przy czym są naturalne stosunki ilościowe (nie ma dominacji facjalnej); 4) utrzymanie wskaźnika „gatunki obce geograficznie w drzewostanie” na właściwym poziomie (FV), tj. < 1 % i nie odnawiające się; 5) utrzymanie wskaźnika „inwazyjne gatunki obce w podszyciu i runie” na właściwym poziomie (FV), tj. obecny najwyżej 1 gatunek, nieliczny- sporadyczny;

		<ol style="list-style-type: none"> 6) utrzymanie wskaźnika „ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie” na właściwym poziomie (FV), tj. nie bardzo silnie ekspansywne; 7) utrzymanie wskaźnika „reżim wodny” na właściwym poziomie (FV), tj. dynamika zalewów i przewodnienie podłoża normalne z punktu widzenia odpowiedniego ekosystemu/zbiorowiska roślinnego.
--	--	---

Uzasadnienie

Regionalny dyrektor ochrony środowiska zgodnie z delegacją ustawową zawartą w treści art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 ze zm.) ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan ochrony dla rezerwatu przyrody. W tej sytuacji posiada również kompetencje do zmiany przedmiotowego aktu prawnego.

Plan ochrony dla rezerwatu „Gałęźna Góra” został ustanowiony zarządzeniem Nr 19/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 30 lipca 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Gałęźna Góra” (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2012 r. poz. 3315). Następnie, zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 2 czerwca 2016 r. zmieniono zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Gałęźna Góra” (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2016 r. poz. 2039).

Zmiana polegająca na doprecyzowaniu celów działań ochronnych wynika z zarzutów formalnych Komisji Europejskiej z dnia 9 czerwca 2021 r., zn. INFR(2021)2025 C(2021)2179, w sprawie obowiązku ustalenia precyzyjnych celów ochrony dla każdego obszaru Natura 2000.

Zgodnie z ww. stanowiskiem Komisji Europejskiej funkcja celów ochrony polega na określeniu, jaki stan gatunków i typów siedlisk na danym obszarze należy osiągnąć, tak aby obszar ten mógł przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest właściwy stan ochrony tych gatunków i typów siedlisk (art. 2 ust. 2 dyrektywy siedliskowej) na poziomie krajowym, biogeograficznym lub europejskim. Zgodnie z wykładnią przedstawioną przez Komisję Europejską aby spełnić tę funkcję, cele ochrony muszą być:

1. indywidualnie określone dla danego obszaru, tj. ustalone na poziomie obszaru;
2. kompleksowe, tj. obejmujące wszystkie gatunki i typy siedlisk będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej, które występują w obszarze Natura 2000;
3. indywidualnie określone dla przedmiotu ochrony, tj. jasno wskazywać konkretny typ siedliska lub gatunek na danym obszarze;
4. indywidualnie określone pod kątem pożądanego stanu ochrony, tj. wyraźnie określające stan, jaki typ siedliska i gatunek na danym obszarze mają osiągnąć; pożądaný stan musi być:
  - a) ilościowy i mierzalny (cele ilościowe, które mogą być uzupełnione celami jakościowymi, takimi jak opis właściwego stanu siedliska lub struktury populacji), jak również raportowalny (umożliwiający monitorowanie);
  - b) realistyczny (uwzględniający rozsądne ramy czasowe i nakłady), spójny (umożliwiający zastosowanie takich samych atrybutów i wskaźników dla przedmiotów ochrony w różnych obszarach);

- c) kompleksowy (atributy i cele powinny obejmować specyfikę danego przedmiotu ochrony i umożliwiać opisanie jego stanu ochrony jako właściwy lub niewłaściwy);
- d) precyzyjne w odniesieniu do „utrzymania” lub „odtworzenia” stanu ochrony przedmiotu ochrony (odpowiedni poziom ambicji określający niezbędne środki ochrony);
- e) odpowiadać ekologicznym wymaganiom dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i gatunków wymienionych w załączniku II występujących na tych obszarach;
- f) odzwierciedlać znaczenie obszaru dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typów siedlisk i gatunków.

Zatem, szczegółowe cele działań ochronnych określono na poziomie wskaźników stanu ochrony odpowiadających poszczególnym parametrom stanu ochrony w ten sposób, żeby były określone docelowe, wynikające z metodyki PMŚ GIOŚ, konkretne miary wskaźników.

Cele uszczegółowiono na podstawie dokumentacji planu ochrony rezerwatu przyrody „Gałęźna Góra” (Lewczuk i in. 2011) oraz przewodników metodycznych GIOŚ dla siedlisk przyrodniczych 9110 (2015), 9130 (2015), 9160 (2012), 91E0 (2010 ze zmianami z 2015).

1. 9110 Kwaśne buczyny

Wszystkie wskaźniki ocenione właściwie (FV) planuje się utrzymać w takim stanie. Stan właściwy dla wskaźnika „wiek drzewostanu” wynosi $> 10\%$ udział drzew starszych niż 100 lat. Inwentaryzacja wykazała $> 20\%$ udziału takich drzew.

W przypadku parametru „naturalne odnowienia drzewostanu” stwierdzono obfite odnowienia *Fagus sylvatica*.

Podczas inwentaryzacji nie istniał poradnik metodyczny dla siedliska 9110, w związku z czym nie wszystkie wskaźniki zostały zwaloryzowane. Dobór wskaźników oraz ich wagę w ostatecznej ocenie stanu zachowania siedliska oparto na ogólnych wytycznych GIOŚ dotyczących monitoringu tego typu siedlisk, scharakteryzowanych w opracowaniu Klubu Przyrodników nt. wdrożenia założeń ochrony Natura 2000 w Lasach Państwowych (Pawlaczyk 2008) oraz wskazówek zawartych w szczegółowych wytycznych metodycznych dla innych typów siedlisk o znaczeniu europejskim.

2. 9130 Żyzne buczyny

Wszystkie wskaźniki ocenione właściwie (FV) planuje się utrzymać w takim stanie. Stan właściwy dla wskaźnika „wiek drzewostanu” wynosi $> 10\%$ udział drzew starszych niż 100 lat. Inwentaryzacja wykazała $> 20\%$ udziału takich drzew. W przypadku parametru „naturalne odnowienia drzewostanu” stwierdzono obfite odnowienia *Fagus sylvatica*.

Zaplanowano poprawę wskaźnika „obce gatunki w drzewostanie” poprzez stopniowe usuwanie świerka ze wszystkich warstw drzewostanu. Poprawa wskaźnika do stanu właściwego (FV) możliwa w perspektywie dłuższej niż ramy czasowe planu ochrony.

Podczas inwentaryzacji nie istniał poradnik metodyczny dla siedliska 9130, dlatego nie wszystkie wskaźniki zostały zwaloryzowane. W związku z podobnym zakresem merytorycznym parametr „charakterystyczna kombinacja florystyczna” oceniono na podstawie wskaźnika z dokumentacji „gatunki charakterystyczne”. Dobór wskaźników oraz ich wagę w ostatecznej ocenie stanu zachowania siedliska oparto na ogólnych wytycznych GIOŚ dotyczących monitoringu tego typu siedlisk, scharakteryzowanych w opracowaniu Klubu Przyrodników nt. wdrożenia założeń ochrony Natura 2000 w Lasach Państwowych (Pawlaczyk 2008) oraz wskazówek zawartych w szczegółowych wytycznych metodycznych dla innych typów siedlisk o znaczeniu europejskim.

3. 9160 Grąd subatlantycki

Wszystkie wskaźniki ocenione właściwie (FV) planuje się utrzymać w takim stanie. Perspektywy utrzymania właściwego stanu oceny wskaźnika „naturalne odnowienie drzewostanu” są dobre, gdyż stwierdzono bardzo dobre odnawianie się drzewostanu i ekspansję grabu na dogodne siedliska w otoczeniu.

Wskaźnik „charakterystyczna kombinacja florystyczna runa” oceniono niezadowolająco (U1). Stan ten planuje się utrzymać, poprawa może zajść przede wszystkim z przyczyn naturalnych.

Wskaźnik „udział w drzewostanie gatunków liściastych (bez wczesnosukcesyjnych)” oceniono niezadowolająco (U1) i tak też planuje się go utrzymać. Inwentaryzacja wykazała typową kombinację florystyczną dla grądu subatlantyckiego lecz zubożoną-znikomy udział lipy i dębu.

Nie przewiduje się poprawy wskaźnika „udział graba” ocenionego niezadowolająco (U1). Stwierdzono, że grab jest gatunkiem dominującym tylko w części płatów siedliska i zastępuje go buk, jesion i olsza. Poprawa mogłaby zajść pod warunkiem mocno ingerujących zabiegów, które nie są wskazane. Nie upatruje się poprawy z przyczyn naturalnych.

Wskaźnik „gatunki obce geograficznie w drzewostanie” planuje się poprawić do stanu właściwego. Wykazano znikomy udział gatunków obcych geograficznie w drzewostanie-pojedynczy świerk. Zaplanowano stosowne działania ochronne zmierzające do poprawy oceny wskaźnika do stanu właściwego (FV).

Obecnie wskaźnik „martwe drewno leżące lub stojące > 3 m długości i > 50 cm grubości” oceniono źle (U2), tj. <3 szt./ha. W obszarze nie stwierdzono kłód o grubości przekraczającej 50 cm. Poprawa możliwa w horyzoncie czasowym wykraczającym poza okres obowiązywania planu ochrony.

4. 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe

W rezerwacie występują 2 podtypy siedliska 91E0: 91E0-3 łęg olszowy gwiazdnicowy (*Stellario nemorum-Alnetum glutinosae*) i 91E0-5 podgórski łęg jesionowy (*Carici remotae-Fraxinetum*).

Wszystkie wskaźniki ocenione właściwie (FV) planuje się utrzymać w takim stanie. Przy ocenie wskaźnika „gatunki charakterystyczne” (FV) stwierdzono kombinację florystyczną typową dla łągu olszowo gwiazdnicowego, a na drugim stanowisku typową dla podgórskiego łągu jesionowego.

Wskaźnik „gatunki obce geograficznie w drzewostanie” oceniono na podstawie wskaźnika z dokumentacji „gatunki obce geograficznie i ekologicznie w drzewostanie i podszycie”. Nie stwierdzono takich gatunków – ocena właściwa (FV).

Wskaźnik „inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie” oceniono na podstawie wskaźnika z dokumentacji „inwazyjne gatunki obce w runie”. Stwierdzono niewielki udział *Impatiens parviflora*, lecz bez oznak inwazyjności. Ocenę właściwą (FV) przyznano także ze względu na brak występowania gatunków obcych w podszycie na podstawie wskaźnika „gatunki obce geograficznie i ekologicznie w drzewostanie i podszycie”.

Wskaźnik „ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie” oceniono właściwie (FV) – nie stwierdzono takich gatunków.

Inwentaryzacja wykazała brak zalewów – zbiorowisko uzależnione od wysięków wód gruntowych. Jednak panują tam optymalne warunki wilgotnościowe. W związku z tym wskaźnik „reżim wodny” oceniono właściwie (FV).

Projekt zarządzenia został zaopiniowany przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Gdańsku (pismo Zn. spr.: ZO.7212.5.2022 z dnia 25.01.2022 r.). Nie wniesiono żadnych uwag.

Nadleśnictw Gdańsk (pismo Zn. spr.: ZG.7212.2.2022 z dnia 24.01.2022 r.) zgłosiło uwagi dotyczące występowania niespójnych danych w projekcie zarządzenia z Planem Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Gdańsk na lata 2015-2024. Według PUL na terenie rezerwatu przyrody „Gałęźna Góra” nie występuje siedlisko grądu subatlantyckiego, ponadto nie zgadzają się powierzchnie pozostałych siedlisk przyrodniczych. W projekcie zarządzenia nie doprecyzowano w sposób jednoznaczny, czy poszczególne wskaźniki w celach działań ochronnych odnoszą się do granic rezerwatu, czy całego obszaru Natura 2000. Nadleśnictwo zwróciło się z prośbą o udostępnienie dokumentacji, z której korzystano przy określaniu powierzchni poszczególnych siedlisk. W odpowiedzi na zgłoszone wątpliwości wysłano pismo RDOŚ-Gd-WOC.6202.2.2022.AL.2 z dnia ..... 2022 r.

Projekt został także pozytywnie zaopiniowany przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska (pismo DZP-WP.6202.9.2022.AL z dnia 20.01.2022 r.)

Projekt zarządzenia został ..... zaopiniowany, zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 ze zm.) przez Radę Gminy ...

Ponadto swoją opinię na temat projektu zarządzenia wyraziła Regionalna Rada Ochrony Przyrody (Uchwała.....

Projekt zmiany zarządzenia udostępniono publicznie, zgodnie z art. 19 ust. 1a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.), dalej ustawa OoŚ. Udział społeczny został zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania

z projektem zmiany planu ochrony oraz o możliwości składania uwag i wniosków do planu. Informacje powyższe zostały zamieszczone w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku nr RDOŚ-Gd-WOC.6320..... z dnia ..... r. na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, w prasie (..... z dnia

Ponadto, zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.) projekt planu zadań ochronnych zamieszczono w publicznie dostępnym wykazie danych ekoportal.gov.pl (pod numerem karty.....)

Projekt zarządzenia został uzgodniony, w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r., poz. 1464) z Wojewodą Pomorskim, pismem nr ..... z dnia .....